

Změny v MeSH 2017

(zásadní informace pro indexaci / analytický popis)

V MeSH 2017 je celkem 28.472 deskriptorů a 80 podhesel.

1. Deskriptory

Přibylo ca 600 nových deskriptorů.

[Seznam nových deskriptorů \(anglicky\)](#)

Výběr z nových deskriptorů zajímavých pro indexační praxi:

V kategorii A - Anatomie přibyly např. deskriptory: zadní stehenní svaly, meniskus, hrudní koš, šikmé svaly břišní, sliznice jícnu.

V podkategorii A11 - buňky přibylo mnoho nových deskriptorů, např. mřížkové buňky, tenocyty, synoviocyty, autofagosom, kmenové buňky z periferní krve, zárodečné buňky dospělého organismu aj.

V podkategorii B03 - Bacteria přibylo hodně nových druhů, zejména v rodech Lactobacillus, Bifidobacterium, Streptococcus a Bacillus.

V oblasti nemocí (kategorie C) se hodí např. novorozenecká sepse, karcinom prsu in situ, plantární fibromatóza, coxa magna, krystalické artropatie, diastáza kosti, diastáza svalů, zánět šlach lokte, dislokovaná fraktura, artropatie rotátorové manžety, fraktury růstové ploténky, polohové vady nohou, deformace nožní klenby.

Další vhodné deskriptory nemocí v kategorii C: lymfedém po mastektomii, lymfadenopatie, resekcční okraje, pacienti bez organického nálezu, souběh chronických nemocí, spontánní perforace, tardivní dyskineze.

Velmi vítaný v kategorii C je deskriptor **celulitida**, který oddělení VEP v roce 2016 navrhovalo do Bethesdy.

Z nemocí nervového systému (podkategorie C10) jsou to např.: kontuze mozku, difúzní poškození mozku, traumatické poranění mozku, nádorová bolest, pooperační delirium.

U kardiovaskulárních nemocí přibyly mj. deskriptory mikroaneurysma, infarkt myokardu bez ST elevací, infarkt myokardu s elevacemi ST úseků, stenóza pulmonální arterie, stenóza plicní žíly.

V podkategorii C26 - rány a poranění se vyskytují např. tyto nové deskriptory: drtivá poranění, skalpační poranění, avulzní fraktury, mikrotrauma, kontuze myokardu, poranění rotátorové manžety, poranění ramene, operační řez.

Pravidelně bývá velký nárůst deskriptorů v kategorii D - Chemikálie a léčiva. Letos jich nejvíce přibýlo u podkategorie D12 - Aminokyseliny, peptidy a proteiny (187). Velký nárůst zaznamenala i podkategorie D08 - Enzymy a koenzymy (83 nových hesel), v podkategorii D09 – Sacharidy přibýlo 18 deskriptorů.

(Příklady: protein ADAM... různých typů, cytochrom..., AlkB homolog...)

Z deskriptorů v podkategoriích E01 – diagnóza a E02 - terapie jsou pro indexaci významnější: bariový nálev, kardiovaskulární rehabilitace, konzervativní léčba, sacharidová dieta, fágová terapie, metodiky postupů, rehabilitace po cévní mozkové příhodě, denzita prsní tkáně, kortikální excitabilita.

Podkategorie E04 - chirurgie operační má např. tyto nové deskriptory: artroplastika ramenního kloubu, balónková enteroskopie, repozice uzavřené fraktury, endoskopická mukózní resekce, profylaktická mastektomie, jednobalónková enteroskopie, bezstehová chirurgie.

F01 - chování a mechanismy chování – obsahuje tyto zajímavé nové deskriptory: obtěžování nesexuální, zdravá strava, zdravý životní styl, morální status, prostorová orientace, perfekcionismus, spánková hygiena, sociální fobie.

Svoje využití při indexaci naleznou i nové deskriptory jako kardiorespirační zdatnost, zdolávání schodů, rychlost chůze.

Do současné verze MeSH byl zařazen i deskriptor **zdravá strava**, který je také velmi vítán. Deskriptor je zařazen v podkategoriích F01 – Chování a mechanismy chování a G07 ve stromu deskriptoru dieta. (S Bethesdou byl v této souvislosti diskutován v MeSH 2016 smazaný deskriptor zdravé potraviny a doporučení indexování této tematiky pomocí deskriptoru biopotraviny, což vedlo k zavádějící indexaci).

V podkategorii H02 - zdravotnická povolání přibýly např. deskriptory nukleární farmacie, dětská urgentní medicína, výzkum v lékárnictví, ošetřovatelství v radiologii, chirurgická onkologie.

Přínosem nových deskriptorů z podkategorie I01 - sociální vědy je, že témata, u kterých se muselo používat propojení více deskriptorů, lze nyní indexovat jednodušeji. Práci usnadní např. deskriptory: apartheid, desegregace, vyvlastnění, fiskální politika, šedá ekonomika, sociální segregace, **odmítnutí očkování**, pracovní-životní rovnováha, tělesné pozůstatky.

Z podkategorií I02 - výchova a vzdělávání a I03 - lidské činnosti jsou zajímavé deskriptory mentoring, studijní příručka jako téma, příprava učitelů, hnutí proti očkování, nepozorné řízení, vysoce intenzivní intervalový trénink.

Z J01 - Technologie, průmysl a zemědělství se mohou hodit deskriptory biofortifikace, zahrady, farmy, domestikace, zařízení pro sport a rekreaci

Přibýly deskriptory i z oblasti stravování, např. kumys, kefír, čokoláda, podmásí, provitaminy.

Důležitým novým deskriptorem v podkategorii L01 - informační věda je **standardizovaná ošetřovatelská terminologie**, jinak další jako např. call centra, metadata.

Dobře využitelnými deskriptory jsou komfort pacienta, farmakogenomické testování, mezisektorová spolupráce.

Množství nových deskriptorů lze nalézt v podkategorii M01 - lidé, kde přibyly skupiny lidí podle povolání nebo jiných společných znaků: alergologové, anesteziologové, anesteziologové nelékaři, audiologové, kardiologové, poradci, dermatologové, vzdělávací pracovníci, endokrinologové, endodontisté, epidemiologové, gastroenterologové, geriatři, státní zaměstnanci, neonatologové, neurologové, neurologové, sestra specialista, neonatologické sestry, dětské sestry, pracovní terapeuti, onkologové, oftalmologové, optometristé, ortopedové, otorinolaryngologové, patologové, pediatři, rehabilitační lékaři, piloti, plicní lékaři, radiační onkologové, radiologové, revmatologové, sexuální menšiny, urologové.

2. Smazané deskriptory (celkem 42)

smazaný deskriptor	jak indexovat
močové ústrojí - fyziologické procesy	močové ústrojí - fyziologické jevy
Lotus	Loteae
elektrofyziologické procesy	elektrofyziologické jevy
imunogenetické procesy	imunogenetické jevy
muskuloskeletální fyziologické procesy	muskuloskeletální systém - fyziologické jevy
mikrobiologické procesy	mikrobiologické jevy
optické procesy	optické jevy
fyzikálněchemické jevy	chemické jevy
chemické procesy	chemické jevy
fyzikálněchemické procesy	chemické jevy
organická chemie - procesy	organická chemie - jevy
biologické procesy	biologické jevy
imunitní systém - procesy	imunitní systém - jevy
nutriční procesy	fyzilogie výživy
dýchací systém - fyziologické procesy	dýchací systém - fyziologické jevy
mechanika - procesy	mechanické jevy
rostliny - fyziologické procesy	rostliny - fyziologické jevy
nervový systém - fyziologické procesy	nervový systém - fyziologické jevy
Pneumocystis jirovecii	Pneumocystis carinii
metabolické jevy	metabolismus

ekologie a životní prostředí - procesy	ekologie a životní prostředí - jevy
viry - fyziologické procesy	viry - fyziologické jevy
astronomické procesy	astronomické jevy
buňky - fyziologické procesy	buňky - fyziologické jevy
reprodukční systém - fyziologické procesy	reprodukční systém - fyziologické jevy
krev - fyziologické procesy	krev - fyziologické jevy
geologické procesy	geologické jevy
oči - fyziologické procesy	oči - fyziologické jevy
dentice - fyziologické procesy	dentice - fyziologické jevy
Agavaceae	Liliaceae
stravovací návyky	chování při jídle
trávicí systém - procesy	trávicí systém - fyziologické jevy
fyziologické procesy	fyziologické jevy
kardiovaskulární fyziologické procesy	kardiovaskulární fyziologické jevy
bakteriální procesy	fyziologie bakterií
genetické procesy	genetické jevy
fyzikální procesy	fyzikální jevy
biochemické procesy	biochemické jevy
viry - fyziologické procesy	kůže - fyziologické jevy
biofyzikální procesy	biofyzikální jevy
tetrachlordibenzodioxin	polychlorované dibenzodioxiny
psychologie funkčního chování	chování

3. Publikační typy

Přibyly tyto 2 publikační typy: kalendáře, studijní příručka. Oba jsou nevhodné pro indexátory (analytický popis).

4. Podhesla

Přibylo podheslo **diagnostické zobrazování**, DG, diag image. (Definice podhesla / DG: Užij pro vizualizaci anatomické struktury nebo pro diagnózu onemocnění. Mezi běžně používané zobrazovací techniky patří rentgen, radionuklidové zobrazování, termografie, tomografie a ultrasonografie.

Anotace podhesla DG: subheading only; coordinate with specific imaging technique if pertinent, podrobněji celý záznam podhesla). Indexační pravidla pro nové podheslo / DG: Použít u deskriptorů pro nemoci/orgány. Koordinovat se specifickou diagnostickou technikou. Nekoordinovat s deskriptorem DIAGNOSTICKÉ ZOBRAZOVÁNÍ; který je určen pouze pro všeobecné články.

Byla smazána podhesla / radiografie, RA, / radioizotopová diagnostika, RI, / ultrasonografie, US, která jsou zahrnuta do definice výše uvedeného podhesla /DG.

U některých deskriptorů byla změněna povolená podhesla. Např. deskriptor zdravé chování v MeSH 2017 má 6 povolených podhesel. Původní a jeho jediné podheslo / etnologie bylo zachováno a přibyla k němu podhesla / klasifikace, /účinky léků, /etika, / fyziologie, /účinky záření.

5. SCRs

Přes 100 termínů z SCRs bylo povýšeno na deskriptory. Z toho značný počet (70) tvoří proteiny z podkategorie D12 - aminokyseliny, peptidy a proteiny. Zároveň bylo množství nových proteinů (339) a jiných termínů zařazeno do SCRs.

6. Změny v hierarchii

Deskriptory

K velké změně došlo v kategorii G u deskriptorů vyjadřujících „procesy“, které vplynuly pod deskriptory vyjadřujících „jevů“. S výjimkou těch, pro které v MeSH nejsou odpovídající deskriptory pro „jevů“, do kterých by mohly vplynout. Např. místo deskriptoru oči – fyziologické procesy se podle MeSH 2017 použije deskriptor oči – fyziologické jevy. Tato změna byla provedena s cílem zjednodušit stromovou strukturu a zbavit se při práci s deskriptory rozhodování o tom, co je proces a co jev. To za předpokladu, že jsou procesy chápány jako typy nebo části jevů. Řada deskriptorů pro „procesy“ tak byla smazána. Viz seznam smazaných deskriptorů v předchozím textu.

Změna je v kategorii J – Technologie, průmysl a zemědělství. Byl přidán strom J03 – nelékařská veřejná a soukromá zařízení, který byl doplněn o některé současné deskriptory z jiných stromů a dalšími novými pojmy. Lze v něm nalézt např. deskriptory laboratoře, muzea, vězení, školy, rehabilitační dílny apod.

Podhesla

Byl změněn strom / diagnóza, ze kterého bylo vyřazeno podheslo / patologie a ubyla smazaná podhesla / radiografie, / radioizotopová diagnostika a / ultrasonografie. Zároveň do tohoto stromu přibylo nové podheslo / diagnostické zobrazování.

Strom v MeSH 2017

/ diagnóza

    / diagnostické zobrazování

Další změny jsou ve stromu podhesla / anatomie a histologie, kde došlo k přesunu podhesla / patologie, které v MeSH 2016 bylo umístěno společně s ultrastrukturou pod cytologií.

Strom v MeSH 2017

/anatomie a histologie

    / krevní zásobení

    / cytologie

        / ultrastruktura

    / embryologie

    / inervace

    / patologie

7. Jiné změny

V průběhu roku 2016 došlo k reorganizaci vyhledávače MeSH Browser, který má v roce 2017 zcela nový design. Došlo tak i ke změně podoby záznamů deskriptorů i termínů z SCRs. Na příkladu deskriptoru [virus Zika](#) je zřejmé nové uspořádání důležitých údajů k deskriptorům do čtyř samostatných záložek – „Detaily“, „Podhesla“, „Stromové struktury“ a „Koncepty“.

Podrobnější informace k MeSH 2017 viz [Změny v MeSH 2017](#)

Zapsala: PhDr. Radana Kodetová